

Скоротеча излази у Седмици 2-путъ, Четвртъ и Недельомъ : цена му е како за овдашнѣ тако и за странне Предчисленике за полъ годне 4 фр. у Сребру.

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОТЕЧА.

(Courier.)

ПЕШТА.

Предчисленіе и друга упутствованія приима Учредничество у Пешти на Розень - Плацу №го 285. и свако Цесаро Кра-Поште Чиновничество.

Неделя

28. Новембра. 1843.

Год. II.

ЦРНОЈ — ГОРИ.

Земљо юначка Рода мога,

Нема ти равне докъ в светъ!

Тебы в славной после Бога,

Прво свободе мио цветъ! —

Природе оклонъ когъ засланя;

А притомъ борца храброгъ мать:

Залудъ некъ крвникъ крвлю сая;

Неће му моћи задатъ плачь. —

Бданъ на триестъ докъ в было;

Па нису могли Турцы све

Сатретъ. Тако е певай Вило!

Нека имъ слава веѣна зре.

Камене стене пре су пале,

Срушени храмы Цетиня;

Аль юшть изъ луга Срби паале,

Свалюю турски зверыня. —

Постала тадъ кадъ ниси рая,

Садъ ми се мила веѣ не бой! —

Више ий садъ Пивлянина Бая

Слабій ѣупрлиѣа рой. —

Уиро в Муратъ, Отмановиѣ;

Клонуо деце имъ в штить!

Живи юначство и Петровиѣ,

Церна ѣе гора славна быт'! —

Народный поносъ честь и слава

Чиегъ огрева рода грудь;

Тамъ е юначство светость права

Народна среѣа свачій трудъ! —

Да Црногорцы Браѣо драга!

Дел'ма Вашимъ дивн светъ

Вы сте одъ Агаряна врага

Градили често стрви светъ. —

Много е браѣе Србске пале,

Црногъ одъ дана Косовскогъ;

Доста Изламу веру дало,

Одъ страха мача отровнагъ.

Аль Бож'я помоѣтъ храбромъ слета

Босанске виле чуемъ гласъ.

„Овамо децо Србскогъ света,

За васъ ми куца среѣе часъ!“

„Косово тужно Васъ дозыва,

Гробовомъ животъ листа новъ;

Душмана крепость веѣ с' разнива

Нѣму пропасти готовъ гробъ.“

„Съ десна Вамъ крыло Црна — гора

Крепакъ Срб — будуѣности стубъ

Съ лева е сва Славенства зора

Лако можъ скнут' среѣе трубъ.“

Знамо о Вило сестро мила!

Црна в гора среѣе зракъ!

Среѣна ми была браѣа мила,

Песна имъ моя срца знакъ.

У Орогламошу.

Дим. Арноѣ.

РУССКО СВЕТКОВАНЬ БОЖИЦА

(продуженіе.)

Дође већ и право вече Светкованя. Са свы страна почнусе гости на саоница стыцати, а на каіе онегъ жене, дѣвице и други Служительи изъ дома поверве да госте дочекаю. На саоницама довозиле су се позване дѣвице у гостійнскій домъ. Сваку младу, коя се оне весни довела, пратиле су нѣна мати, нѣне преѣшине другарице, друге старіе и познате Госпе, и служавке. Къ нѣма су се много путій и друге женске прилепльивале и долазиле, само да виде, како се коя накитила, и како ће їй Домаћинъ и Домаћица дочекати. У первымъ дакле саоницама сѣдила е мати и кћи (млада), и една младина другарица; у другима су были завежляи и кутіе отъ хальина, као и посласице саразынымъ колачъма, и сви они, кои су їй пратили. Што е веће Званица дружба было, то е и гостійнскомъ дому већій понось и дика была. Свагда е предъ званымъ овакимъ дружествомъ ишла позивалька. Кадъ већ тако предъ капію доезде, то се ни една са саоница не силази; него предъ капіомъ почну подвикивати, да їй Домаћи чую и предъ нѣи изиђу. На кое подвикиванъ излети Домаћинъ и Домаћица, те їй изъ саоница прехвате, а Пратиоцы онегъ поскидаю са саоница завежляе, кутіе и друге ствари, пакъ понесу унутра. Ту се садъ сви у дворишту лепо поздраве; потомъ сви уђу у собе, гди се найпре предъ светымъ образима помоле, а после свима Домаћима, као и свима онымъ гостима, кои су већ дошли были, поклоне, и съ нѣма учтиво поздравесе. И садъ се пре дошавши гости стану међу собомъ кошкати, нове госте нудити да поседаю: али се ови никако ни су могли на то склонити. На кое їй почну и Домаћинъ съ Домаћицомъ кое шаломъ и озбильски, кое молбомъ и претньомъ нудити; али е све бадава было, — ербо гости, кои су у найвећой чести были, требало е да посѣдаю у горнѣ чело, па макаръ се други зато и сердили. То е већ такавъ кодъ нѣи обычай. Међутымъ, докъ е ово кошканъ и молбаканъ траяло, дотле су Доилъ предавале

свакой особи драгоцѣнне нѣне ствари; Старице су онегъ раздавале дѣцама колаче и друге посласице; а Госпе су обдаривале Служавке. После чега таки се раставляла мати отъ свое кѣри (младе) препоручиваюћи е са сузама Домаћину и Домаћицы говорећи: „Пазите ми на мою милу кѣрку тако, као годъ да е ваша“ На ово їой Домаћица отговори: „Немой се нинайманъ о нѣой бринуті; мы ћемо їой са свачимъ удовлетвори: нити ћемо инайманъ на ню заборабити;“ и овымъ речма испрати матеръ до изванъ капіе. На истый овай начинъ бывале су и све друге девойке препоручиване.

Све ове позване дѣвице садъ су одма постале пріе, ма да се пре никадъ ни видиле ни су. У старія времена увекъ е звала една другу „Другомъ“ (Подруженка). А Домаћинъ, Домаћица и други Укућани звали су їй „Краснія Дѣвушки,“ т. е. красно обучене дѣвице.

Таки іоштъ овогъ первогъ вечера већ су се другарице домышлявале, съ каквымъ ћеду играма благе ове дане и ноћи проводи. Сваку нову другарицу, коя е после нѣи долазила, частиле су съ печенѣмъ и другимъ куванымъ елѣма, а међутымъ су се већ и све Званице поскупляле. Садъ су се дакле започеле свакояке игре. Обычно се проводило перво вече понайвише са загонеткама; и кадъ се већ довольно назагонетаю, кое е траяло до неко доба ноћи, то їй онда отведу у спаваћу собу, коя е обычно была найвећа сѣла. Насредъ нѣ были су сами перяни душецы понаментани, на кое сви безъ свакогъ далѣгъ оклеваня полежу.

Сутра данъ іоштъ са зоромъ сви у цѣлой Руссіи Православни поуостаю, и свакогъ е та мысль пробудила: „Данасъ е Васіліевъ Данъ.“

Домаћице су већ челядъ разслале было по сосѣдству, да распытаю: „Кодъ кога су синоћ саонице дошле? Колико їй е было? Колико е душа у нѣма дошло? Како су ове накіћене было? Колико се завежляя и кугія са саоница поскидало? Како су се гости дочекали? Кога су, и чиме су гости обдарили?“ — Све се ово морало знати; ербо се

по овоме судило, у каквој є важности и цѣ-
ни гостинскій домъ. — Цѣлу ову ноћъ кука-
вна Домаћица ніе имала мира; єрбо іой є сто-
тину послова за вратомъ стояло. Чимъ зора
заплавѣ, то су већъ брижљиве Доилѣ мора-
ле скувакѣ, к њи се изъ вина, пива, меда и
разногъ кореня состојо, вѣрити. Такођеръ
су и Служителѣ на ногама пре зоре были;
али су се више нѣи сбогъ синоћнегъ вина,
кога су подоста пили, зыда придержавали,
да онако іопитѣ буновни не посерну и на зем-
лю не стропоштаюсе. И у онимъ кућама,
изъ кои су се гости позвали, было є доста
бриге. Тамо су се майке яко старале за свое
миле кѣрке; да ли су добро спавале, шта
су добрага снивале, и како су синоћне вече
провеле? Алъ имъ съ тыме нимало ніе помо-
жено было; єръ саме ни су смѣле тамо оти-
ти, да за кѣрке запытаю: него су берж-
болѣ преправљногъ разногъ пецыва и слад-
ка пића у єдну кесу стерпале. завезале, и
Доилѣма предале, да ово у гостинскій домъ
однесу, и приликомъ овомъ, извиде, шта
раде красно — обучене дѣвице. Докле су се
о овомъ майке бринуле и преправљале, до-
тле су красно обучене дѣвице мирно у
спаваной нѣовой соби почивале; нити се тко-
годъ усуђивао іи дотле дирати и будити, до-
кле годъ време ніе дошло у церкву поћи.

(продужићесе.)

НА ПОХВАЛУ ЖЕНА:

(Съ Нѣмачкогъ.)

отъ Дра П. Іовановићъ.

(продуженіе.)

Кодъ Римляна, кои су были строгъ и
озбилскій Народъ, и чрезъ цѣла петъ сто-
лѣтїа о увеселенїама и художествама ништа
не знадоше, и кои су се непрестано са зем-
ледѣлїемъ занимали, како у радњи, тако и
у побѣдама было су нрави Жена' дуго време
строге, и озбилске, нити покварене, нити
ослабљене. Времена, у којима су се Римске
Жене јавно видити дале, сачиняваю у по-
вѣстницы особыту эпоху.

Будући да су у своима кућама затворене
быле, и у нѣима при својой невиной и неху-

дожественной добродѣтели све природи, и
ништа тако названомъ пролазку времена жер-
твовале; о ничемъ другомъ не знаюћи, раз-
вѣ да су оне супруге и матере; цѣломудре-
но живиле, безъ да су понятїа о противномъ
животу имале, чувствителне были, безъ да
су чувствителности значенїа игда описывати
се училе; съ извршиванїемъ дужности своѣи
занимаюћисе, а друга никаква увеселенїа не-
познаваюћи: то су оне животъ свой у єди-
ненїю своемъ съ тымъ проводиле, да су дѣ-
цу своју саме доиле и раниле, држави зем-
ледѣлце и войнике одранивале, и до мр-
кле и њи, часть иглу часть преслицу, за му-
жеве свое, у рукама имале. Познато є, да
ни єданъ Римлянинъ никакву другу хальницу
носїи не, развѣ коя є одъ нѣгове жене, или
кѣри справљна была; и самъ Августъ. О-
бладатель свѣта, быо є образецъ стародавне
ове простоте. За цѣло ово време было су
Римске Жене, као у своима просвѣщенїама зе-
мляма у великой чести. Кадъ су мужевѣ съ
биткїи побѣдоносно враћа ли се; съ усхище-
номъ радостїю нѣи су виѣтали, доносили
имъ добычене одъ неприятели грабежи, и ди-
чили су се јавно съ раннама, кое су за оте-
чество, и за нѣи получили. Често су запо-
вѣдале Жене самымъ Кралѣвима; а у сво-
има кућама повинуватисе за честь су држа-
ле. — Бадава су имъ строги закони давали
право надъ животомъ и смрћу. Жене, кое су
быле силнѣе одъ закона, заповѣдале су судї-
яма своима. Бадава допуштале закони, о
потребности стараюћисе, супружества раз-
рѣшенїе, кое є само кодъ изкварены народа
нуждно было, обичаїма пакъ сыло є прогна-
то. —

Тако є велика была сила и крѣпость
лѣпоте! Види се, као да су највећїи трудъ
на то у Риму жертвовали, ово сретно за жен-
ске доба продужити. Закони, кои су трош-
кове при кићенїю и украшенїю ограничавали;
цркве, кое су цѣломудрїю и стїду на
честь воздвигнуте; храмови Божеству кое є
миру супружества предстојало, и хвална уре-
жденїа ради заслуга Држави одъ Жена' учи-
нѣны: све є то нѣише втеченїе имало надъ
женскима и нѣновыма правима.

Не прихваќаваме, да су Римске Жене дивне оно жестоко срце притяжавале, кое Плутархъ кодъ нѣки грчки и странни Жена' похваљуе. Оне су природи вѣма приближавале се, или су то маѣ увеличавале. Ньюво најизряднѣе свойство была е пристойность. Знамо, шта е Цензоръ Като чинио, кои е едногъ Римлянина изъ Каталога Сенатора зато избрисао, што е онъ своју жену, у присуство своје кѣри полюбѣо. Са строгимъ овѣма правима союзила су Римске Жене любовь ко Отечеству, коју су при удобными приликама обѣлодалиле. После смрти Брутуса све су се у црно завиле. У време Кориолана Римъ су ослободиле. Кадъ се овај разлюбеный великий мужъ Сенату и Свещеницима противио, и изъ гордости опростити не хотѣо: то опетъ молбама и сили Жена' противитисе не могао. Сенатъ благодарѣо е нѣма посредствомъ явнѣгъ уредженія, и заповѣдио е на оногъ мѣсту, гди е Мати свогъ Сына, и Супруга свогъ Мужа возбудила, олтаре подигнути, и допустио е свима Женама главе украшеніе еднимъ украсомъ (Zierath) умножити. Признати морамо, да наше Французске моде посвуда таковый благороданъ изворъ немаю. — У време Бреннуса ослободише Жене Римъ по другій путъ, све злато свое на ослободеніе града жертвовавши. Онда имъ е Сенатъ ту почесть учинио, да су на явномъ Витіа торжищу, као властна лица и войницы, похваљиване бывале. После битке кодъ Канне, када Римъ никаквы други сокровища не имаде, развѣ добродѣтели свой жителя', жертвовале су оне такођеръ свое адиѣаре и сокровища. И тако опетъ наново за своју ревность быле су награђене. Валериусъ Максимъ, кои е у време Тиберіа живио, и одъ коегъ мы списаніе едно имамо, кое е више паметникъ велики добродѣтелій, нежели вкуса было, Римске е Жене на много мѣста' похваљивао. Ту ни су само похвална слова, но и особене черте, при којима е себи кадкадъ и обращенія витійска допуштао.

Лако помислитисе може, да славна Порція, кѣи Катонова, и Супруга Брутусова ту изостављена не; равно и Луліа, супруга Помпея, коя е одъ страха умрла, кадъ е съ

крвию посуто одѣяніе супруга своегъ усморила; такођеръ и млада Римлянка, коя е у тавници своју матеръ съ млекогъ доила; и многе знамените Жене, кое су животъ свой у опасность ставиле, да бы мужеве свое избавиле. — И похваљиваюћи писатель тай добродѣтели, наводи такођеръ и дарове (Talente). Онъ преповѣда, да су у време другога Триумвирата, три убице и повелители Рима, кои су по пролитію многе крви, врло сребролюбиви постали, и по свой прилици свакой начинъ убивања, грабежа и опљачиванія употребивши, измыслили такођеръ и Жене прецѣвљивати. — Женске тражише каквогъ говорника (оратора) кой бы ѣй бранио, но не могеше никаквогъ наћи; ербо се нитко не хотѣо повелительима противити. Кѣи славногъ Хортензіа сама се охрабри, и обновивши Отца своегъ дарове, бранила е неустрашимо свое и Женски' право. — Туранини осрамотивши се рѣчь су своју порекли; и тако една Женска имаде честь у едномъ дану людма примѣръ срдечности, женама образцаъ краснорѣчія, а Туранинима науку човечности дати!!

(продужићесе).

ЛЮБОПЫТНОСТИ.

изъ

Царства Природе.

Простый Чворакъ у дужину мѣри 9 палаца; све му е перѣ на верху бѣласто, иначе е бое черне и любичне; клонъ му е такођеръ чернъ, а у време леженя жуть: женка е яча, алы се не стакли као мужакъ.

Они найвише обитаваю по шумама онымъ, кое су близу нѣва и ливада, на кое свако ютро рано ятомъ излећу, пакъ скакавце, глисте и друга насѣкома изтражую и еду. Они берзо терчаюћи предметну свакой листакъ, да виде, имали какова животна подѣлымъ: особито пакъ виђаюсе међу овцама и кравама, на којима хватаюћи опастне ободове и друге шкодљиве муве еду. Они се найвише легу у дупляма, ктому у наслонима, кулама (торнѣвима) и шуплымъ стѣнама, и

сваке године долазе на своя стара гѣзда, која су сасвимъ просто одъ лишћа, влатова и длака начинѣна.

Подъ ѣсенъ скупљаюсе хиљадама, пакъ заедно са великомъ крыкомъ одлећу на ливаде и стерняке, а увече опетъ враћаюсе у тершняке на конакъ. Када зреду трешнѣ, шљиве и подъ ѣсенъ када зри грожђе, тада се по цѣо данъ верзу по трешњама, по шљивицы и виноградаы, гди велику штету наносе. Свагда скоро видесе предъ нѣма неколико врана летити, за којима наскоро они ятомъ као облакъ укажусе; и у ова су времена тако яко плашљиви, да ѣй тежко Ловаць може довребати и на нѣи пуцати.

Лакко се даду припитомити, пакъ се свачему берзо науче, на свакой погледъ добро пазе и слѣдую му, такођеръ су одвећъ весели и кочуперни. Кадъ имъ се исподъ ѣзыка препета жилица отсѣче, онда науче нешто мало говориги, песме звиждукати, као многа друга животиня крычати; но све ово опетъ берзо заборавае. И за 10. 12. година могу као припитомљѣни живити.

У сѣвернымъ Ческимъ предѣлима Земледѣлцы ѣй одвећъ почитую, и радо имаду, кадъ се у сосѣдству нѣиновомъ легу. Шта више, исти Земледѣлцы јошть имъ сами и гѣзда справляю; т. ѣ. узму ѣданъ отъ ѣдне стоне дугачакъ комадъ дрвета, кои та о стешу, да буде са свечетиръ стране 4 палца широкъ, пакъ у среди съ ѣдне стране изверте округлу дуплю, предъ којомъ ударе ѣданъ клинъ, на кои може чвораць стати. Ово дакле овако справљѣно дѣреће яко и повысоко на дрѣвеса они попривежу, у којима после радо се чворцы легу. Но свакой чвораць, кадъ стане на стављѣный предъ дуплю клинъ, најпре јо са своимъ кљономъ измѣри, ѣли за нѣга сходна, т. ѣ. яко зине, пакъ съ кљономъ као Инжиньръ са шестаромъ обшестари дуплю, и овако измѣри, ѣли она за нѣга малена или велика; пакъ ако ѣ илъ ѣдно или друго, то одлети другой дупльи; ако ли ѣ напротивъ сходна за нѣга, то одма утерчи унутра.

ѣданъ таковый чвораць, кадъ се припитоми, правый ѣ шальвивчина у куни. Онъ по-

пне се на прозоръ, кадъ ѣ отворенъ, и за свакимъ, тко годъ прође, внимателно гледи. Онъ ако види папиръ, кнѣигу или какву другу стваръ, таки забодѣ свой кљонъ и преверне јо само ако може, да види, пита се тамо налази. Шта му годъ човекъ пружи, таки долети, узме са собомъ и отнесе. Но најчуднѣе су му церемонѣе, кое чини, кадъ се хоће да купа. Домаћи усну у каквый нибудъ сосудъ воде и метну га гдигодъ у собу. А чвораць, кадъ добые желю купатисе, дође къ сосуду, и неколико путѣи около нѣга обтерчи; пакъ наѣданпутъ хити се натрагъ и около истога сосуда опетъ неколико путѣи обтерчи. Ово совершивши скочи на край сосуда и напѣсе изъ нѣга воде: после опетъ скочи са сосуда на землю и као и пре стане около нѣга обтеркивати. Кадъ и ово соверши, онда скочи на сосудъ и съ нѣга унутра у воду, кое се неколико путѣи напѣе, пакъ берзо опетъ напољъ искочи, и свое обтеркиванѣ никадъ непропусти. — Најпоследѣ кадъ се сасвимъ већъ освѣдочи, да ѣ у сосуду вода, и да за нѣга нѣе дубока, то много слободнѣе садъ ускочи у воду, и почне се у нѣиой лепршати и съ крылы яко по води пляскати; мало после опетъ искочи на полъ изъ воде, пакъ се тамо амо по соби протерчи, а потомъ опетъ ускочи у сосудъ, и текъ онда започне право купатисе.

Кадъ се добро окупа, то потражи мирно мѣсто, највише гди сунчани зрацы допиру, легне на леђа, опружи и ноге и крыла, зине и тако яко почне дысати, као да ѣ већъ при изданућу: но кадъ му се ткогодъ приближи, таки ѣипи и съ мѣста побѣгне.

Г. Хайврѣхъ Ернестъ Пешлъ има јоћи у Прагу оваковога ѣднога чворка яко се было потрудіо, да бы га научіо онако звиждати, као што му ѣ онъ у трумбегу свирао: Чвораць ѣ истина ову свою лебцио свакой путъ са великимъ вниманѣемъ слушао; али никада јо нѣе изъ свои уста звиждао. Случайно пакъ ѣданпутъ догодисе, да му супротъ пође ѣдна мачица, да га ухвати; но онъ настоштенъ кљономъ своимъ као херой бодро бранећисе све ѣ измицао натрагъ. Али најпоследѣ кадъ се овако измицаюћи наѣданпутъ

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

наѣ у ѿдномъ ношкѣ. и види, да веѣ више натрагъ не може, а съ преда опетъ неумолимогъ непріятели има; то у крайной овой бѣди находѣнсе почне своимъ гласомъ на мачицу трубити, као годъ у трумбету. и съ тымъ отгнавши мачку сретно себе избави. Едаредъ стояо е овай чворакъ на средъ аста-ла, около когъ су седили гости споменутогъ Господина и частилисе. Садъ еданъ отъ нѣ рекне: како бы было да се даде чворку пива пити. Ово се таки и учини. Чворакъ се добро напие и опіесе, и текъ имъ онда зачне разне смѣшне шале проводитьи. У предной соби, у којой е найвише чворакъ ношивао, врата су при отвораню шкрипила, кои шкрипнѣ гласъ онъ упамти, пакъ едаредъ почне као годъ врата са своимъ гласомъ шкрипити, съ чимъ узбуни све живе у кући, кои чю-ћи да врата шкрипе а нитко имъ у собу не-улази, найпосле заплашесе, да не какво хитро волшебство, и заиста бы се морали отъ страха изъ дома удалити, да наскоро ни су примѣтили, да е тай хитрый волшебникъ быо припитомлѣный нѣювъ чворакъ.

Кадъ е едаредъ горереченый Господинъ на дальный путь отишао быо, догоди се чворку, да сирмахъ ноге свое тако опали, да су му после обадве отпасти морале. После неколико месецѣй, кадъ е онъ, съ пута сво-іой кући сретно дошавши, таки, чымъ у со-бу уѣе, запытао, гди е чворакъ. ал' овай п знавши по гл' су, да му е Газда дошао, од-ма онако сакатъ, полакъ на крылы изъ едногъ буджака изтерчи, и предъ нѣга, кога тако дуго веѣ не видю, на землю простресе, и снуждено свое изгореле ноге показиваше му. Ово сви Домаћи, кои су се около Газде ску-пили были, видећи, ни су се могли удержати, да сузе сожаленія не пролію.

СКУПОСТЬ ВРЕМЕНА.

Броугхамъ у словесной ревности про-славлѣнъ радинъ, и поредъ поноћногъ ле-гана и ранногъ устаяна, не имао времена разговаратисе; зато е на врата дао написа-ти ове речи: „Съ мало речій много ка-жи.“ —

Урзинъ, Хайделбергскогъ Училишта Настоятель, да бы суетне беспосленника раз-говоре обинао; свакогъ хотѣетъ съ нѣмъ разговаратисе съ вымъ предъреди: „Прія-телю! буди ты тко, иль на кратко ка-зуй, или одлази.“ —

Скалигеровогъ обыталишта надпись овако е гласіо: „Време е нѣвива моя.“ —

Шакспеара е найрадїя пословица бы-ла: „Непровод'те време бадава! ил' гублѣно време неповрати! другови су прави временокрадлѣвцы!“

Великій Фридрихъ, кои е време ску-по цѣнїо; рекне войнику пружаюћемъ му ни-смо молебнo: „Ако ми съ ѿдномъ ре-чію кажешъ, шта ѣнешъ, бы ѣе ти желя испунѣна. „Подпись,“ отговори войникъ.

Д. А.

ПРЕИСПОДНЯ ТВЕРДИЦА.

Богатый еданъ челоѣкомерзеїи Твердица у В-ляко падне у болестъ, у којой видећи да му веѣ и по-слѣднїй часъ живота нѣговогъ приближуесе, даде до-звати едногъ Лѣкара, да му каже, има ли іошть за нѣга каковогъ избавленія. Кадъ дакле Лѣкаръ доѣе, добро промотри нѣгову болестъ и найпосле му рекне, да се нѣговъ животъ у таковой опасности налази, да онъ нѣнайманю за нѣга надежду избавленія не полаже; то Твердица заповѣди, да му се одма у собу еданъ со-судъ пуиъ ватре донесе, и да се сви присутствующи за нѣко мало време изъ себе удале. Кадъ се ово учини, то онъ узме све свое банкноте, кое су износили на 50.000 талїра, пакъ ій иетне на ватру, и спали. По-томъ препоручи Богу свою душу, засни, и — сутра данъ на велико свїю удивленіе сасвимъ у болѣмъ здра-вля станю пробудисе и изъ постелѣ устане. Али после едногъ часа іошть на веѣе удивленіе нају га мертва, гди се о прозору сбогъ тога, што не могао штету из-гублѣнногъ свогъ блага преживити, обесїо, и на овай скаредный начинъ родъ свой у найвећой бѣди и оску-дости остави.

С М Ъ С И Ц Е.

У Берліну има до 400 практически Лѣкара (а колико ій има, кои іошть ни су практицирари, то се не

зна). И ово множество практически Лѣкара баца Человѣколюбца у велику сумню, да ли ће болестнике Берлинске за сретне держати, или ће здраве сожалѣвати.

У Парізу еданъ Крадљивацъ, кадъ в суду представљенъ бую, явно предъ овимъ рекне: „Насъ е овде садъ 22; али найманъ іоштъ іѣ има у Вароши до 200, коя су съ нама заедно ишли красти, и кои саде слободно по вароши ходе; но нѣ сигурно нѣете моћи добыти.“ И оиъ ово изговори као найпоштеніи човекъ.

Бданъ путуюій Негаръ (Арапинъ) спази на пароброду едну малу керицу, при комъ погледу заценне отъ плача. Кадъ га околостоећи за узрокъ, зашто плаче, запытаю: загушљиво на исето показуюћи одговор: „Ахъ,“ рече, „истовѣтна моя сестра!“

ПУТЬ ПО СВЕТУ.

(Бѣна одвећъ стара лађа). Између лађиј, кое су ове године у пристанице Крчъ у Русији допловили, налазила се еднѣ „Корветта Индуъ,“ коя е іоштъ године 1719 сграђена, дакле стара е 124. године. Оно нѣно дерво, кое се у води налази, тако е твердо, да се у нѣга неможе гвозденый ексеръ ударити.

(Оскудость) такођеръ н у Холладін, у оной богатой и мућной Холландіи већ яко влада. Узрокъ е тому весма падаюћа торговина и прекомѣрний набаченый данакъ. У вароши Амстердаму, у коіой живе на 200.000 жителя, има нѣ до 60. хілада, кои су тако сиромашни, да скоро наги иду. А у маньима варошицама оскудость жителѣ іоштъ већма гнѣчи.

ТРГОВИНА И РАДИНОСТЬ.

Изъ Загреба. — На радость свима, коньмъ е до процветаня торговли, а средствомъ до напредка благостоянія отечества нашегъ, озбыльно стало, сообщтаваню ту угодну вѣсть, да ће паробродство на рѣкама Сави и Купи сигурно съ почеткомъ до идущаго месеца Декемврія у животъ ступити. Господа први установительи, и кои су привилегіюмъ за ово велеважно предпріятіе кодъ Превысокогъ Места добыли, наіфраваю пздати 800 акція, сваку по 250 фор. сребра. Првыи паробродъ стнѣ ће до конца овогъ месеца у Сиссакъ, одагдѣ ће найпре главный нашъ градъ Загребъ походити, а затнмъ ће уредна своя пловеня међу Сисскомъ и Земунномъ предузети. — Истыи паробродъ іоштъ именя не-

ма, но надамо се, да ће му сигурно достойно народно имене наденуто быти. — Подписиванъ акція споменутогъ дружства почннѣ 14. Нов. по рим., и трае непрестано до конца истогъ месеца.

Нашъ Србљинъ трговацъ изъ Сиска, Г. Кавићъ, приспѣо е са своимъ дугама (за правленъ бурадій) на товаренимъ лађама срећно у Галацъ, и већа часть исты дуга већ се на месту свогъ опредѣленя (у Марзело) налази. Ово успѣшно предпріятіе многима е шпекулантима очи отворило, и надати се, да ћеду слѣдуюће године многи земальски производи овимъ отворенимъ садъ путемъ разнешени быти.

(Загр. Нар. Нов.)

ТЕЧЕНИЕ НОВАЦА НА БЕЧКОЙ БЕРЗЕ.

4. Декемв. р. 1843.		у Сребру.
Металь.	а 5 %	111
„	а 4 %	100 1/4
„	а 3 %	76 1/2
Заявъ одъ 1839.	„	287
„ „ 1834.	„	749
Банкаціе Комадъ.	„	1661
Бстержазинъ Лозъ.	„	56 1/2
Царски дукати.	„	103

Цена ране 7. Декем. п. р. на Пешт.
пійаци. меровъ, грош. 6. вр.

	наиб.	сред.	лош.
Жито.	124	115	105
Наполица	86	80	—
Ражъ.	72	70	65
Бчамъ.	53	50	46
Зобъ.	52	50	45
Кукурузъ.	54	50	45
Проя.	—	—	—
Жута каша	—	—	—

Станъ Дунава у Пешти.

7. Декем. п. р. 6' 1" 0'''

8. Декем. „ „ 6' 0" 0'''

БЕЧКА ЛУТРИЯ.

отъ 6. Декем. р. Нго. 14 87 69 3 82

Вућнѣсе 16. Декем. р.

УМОЛЕНІЕ.

Будући да є садъ о Леополди вашару овде наши Сербалѣ мало было, и тако надежда наша, да ћеду намъ Предбройници наши искане новце за Скоротечу донети или послати, осуетисе; тога ради умоляваюсе наново наши ГГ. Предчисленници, да намъ любовь неотрекну, и новце што скоріе, или по сходнымъ и сигурнымъ приликама, или по истымъ ц. кр. Поштама, отъ коихъ Скоротечу пріймаю подъ собственнымъ атрессіма, послати усердствую: єрбо се и тако излазеће овогъ теченія време приближуе, и мы Рачуне заключити желимо, како бы се и за далъ управляти знали. Особито пакъ умоляваюсе ГГ. Совокупители наши Листова, да бы ону Господу, кою су на предчисленіе наши Листова позвавши предчислили, и садъ їй, како за ово, тако и за прошасто теченіе, да плате, опоменули.

Учредничество.

КНЬИЖЕВНЕ ВЪСТИ.

(Позивъ на Пренумерацію).—

Долуподписаный препоручуе свою кнѣгу подъ заглавіемъ: „Universalis Schematismus Ecclesiasticus vener. Cleri Orientalis Ecclesiae Graeci n. u. Ritus J. R. Hungariae, Partiumque eidem annexarum, nec non M. Principatus Transylvaniae et litterarius Scholaris pro anno 184^{3/4} etc.

Будући да є издание овогъ дѣла одма, како є изъ Печатнѣ изышло, разграбилосе и распачало; зато я, да бы тражећемъ и искаюћемъ п. Публикуму задоста учинію, принужденъ самъ наново исту мою кнѣгу препечатати; тога ради молимъ, да бы се свакій, за когъ мое дѣло одъ важности и ползе быти може, наново пренумерірао. Пренумеріратисе може до 15. Јануаріа 1844 год. (когъ?) у свакој Славн. Ді-цезалној Канцелларіи, у свима Кнѣгопродавницама, или кодъ самогъ долуподписаногъ. — Цена є на 1 фор. и 12 кр. среб полигнута зато, што ће више печатаны табака быти.

Будимъ 30. Ноем. р. 1843.

Алонсъ Реешъ отъ Левадъ као Учредникъ и Издаватель вишеказаногъ Свештеничкогъ Алманаха.

Отъ стране Дѣловодительства Пешт. Будимскогъ Скоротече учтивѣйше являсе Почитаемомъ Публикуму свакогъ Реда и Чина, да ћемо све оне предмете, кое намъ се, у смотреію разного вида продае, ліцітаціе, арендіяраня; као и свакій налогъ, буди онъ у каквој му драго струцы быо; такоћеръ и Конкурзе у позиванію Суда Мѣничногъ Правно разнымъ ліцітаціама, и овима подобна, коя бы се годъ чрезъ Новине Народу обзнанити и по нѣму распространити желила, пошлю, свагда пріймати, и као што се обычно по другимъ Новинама и повременнымъ Листовима отъ єдногъ реда плаћа, и мы у наше Листове у свое доба вставляюћи печатати дати; съ коимъ твердо ласкамо себи, да ћемо съ овомъ нашомъ препорукомъ и извершеніемъ свакој таковој Особи удовлетворити (Експедиціе) пріймати, и такове свагда точно, у колико намъ скоріе можно буде на опреіенія, своя Кнѣжевна Дѣла свѣту вручити, у Комміссію ћемо узимати и по возможности препоручиваюћи їй продавати. И ово намъ се све по адресу већъ познатомъ (Rosen-Platz Nro. 285.) слати и наручивати може.

Издавателъ Димитрій Іовановићъ. — Учредникъ Димитрій Теодоровићъ

(Rosen-Platz Nro 285.)

У ПЕШТИ словима Баймеловицъ.